

[Poul Dam.]

rimeligt udgangspunkt for en udenrigs-politisk eller sikkerhedspolitisk drøftelse, der ikke alene drejer sig om dagen i går, men også om dagen i morgen, om de problemer, vi meget hurtigt kan komme til at stå over for. En sådan udenrigspolitik må være fremtidsbetonet, må prøve at se problemerne, inden de vælter ind over os, og tage hensyn til dem i tide. Man kan sige, at vi ikke ved så meget om fremtiden, men det er jo ikke rigtigt. Vi ved på visse områder ganske overordentlig meget om fremtiden. Man kan henvise til sådanne betragtninger, som den franske journalist Servan-Schreiber har fremført i sin bog „Den amerikanske udfordring“ — en bog, som måske har sine svage sider, men som i hvert fald indeholder nogle meget væsentlige ting om den økonomiske udviklingstakt, hvor vi må regne med, at store dele af verden kommer ind i det industrielle stadiet i løbet af få år. Det vil sige, at produktionspotentialet og vel i og for sig også det militære potentiel bliver ganske anderledes i en række af de lande, som vi i øjeblikket egentlig knap nok regner med storpolitisk set.

Vi ved også noget andet om fremtiden. Vi ved, at der foregår en befolkningseksplø-sion i alle de fremmede verdensdele, som ikke vil fortsætte ubegrænset, men som foreløbig foregår i et sådant tempo, at folketallet i disse dele af verden forøges med 25-30 pct. pr. tiår, mens det i vor del, den udviklede del af verden, forøges med ca. 10 pct. Det er altså en udvikling, som i løbet af kort tid vil medføre, at den tredje verden ikke har alene den største del af befolkningen, hvad den allerede har i dag, men har en helt overvældende stor del af den samlede verdens befolkning. Dette skaber væsentlige, ja, voldsomme problemer og en uundgåelig magtforskydning, som måske kan føre til en øget konkurrence mellem supermagterne, og det fører til et forøget befolkningspres, som uundgåeligt vil udfolde sig i politiske problemer. Historien er jo ikke gået i stå. Alt det, som har været årsag til problemer i fortiden, vil også blive det i fremtiden, og hvis vi ikke ser det i øjnene i tide, risikerer vi, at tingene overmander os, så vi bliver taget på sengen.

Imidlertid er det sådan, at Europas politik over for den tredje verden stadig er

præget af en højst modstræbende og højst efterfølgende erkendelse af den udvikling, der sker. Den klassiske anklage mod Englands politik om, at det, der blev gjort, var „too little and too late“, gælder i og for sig for hele Europa og også for USA. Afkoloniseringen er foregået halvhjertet og nølende. I adskillige lande foregår der en neokolonia-listisk udnyttelse af de tidligere kolonier, som gør, at man må sætte store spørgsmåls-tegn ved værdien af dekoloniseringen.

Det er også sådan, at problemerne mellem den udviklede verden og den tredje verden i almindelighed glemmes for supermagt-problematikken. Det er mærkeligt, at det gøres, for netop supermagtproblematikken kunne få én til at spekulere ekstra over, hvad der er ved at ske og kan ske i den tredje verden. Det er endnu sådan, at de fleste af udviklingslandene er uforpligtede, ikke indrulleret i de to store magtblokke; men efterhånden som landene bliver mere udviklede, efterhånden som de i højere grad bliver magtfaktorer, vil supermagterne følge efter og sætte sig på disse lande også. Der er endnu en organisation af de uforpligtede magter, men hvor længe kan den klare sig i spændingen mellem Sovjet og USA? For øvrigt er der i baggrunden Kina; et af de problemer, som man vistnok normalt overser, er Kinas infiltration i en række udviklingslande ikke mindst i Afrika, hvor der ofres væsentligt mere fra Kinas side på at få disse lande med ind i en kinesiskvenlig blok, end der ofres fra USA eller Sovjetunionen.

De små lande i den vestlige verden gør ikke meget i denne sammenhæng. De affinder sig mere eller mindre med den situation, der foreligger, og så giver de teknisk bistand til nogle, og det er nydeligt og godt; vi støtter det, og vi er glade for, at den tekniske bistand ydes. Velgørenheden har forskellige kombinerede motiver, men den er der altså som en vis indsats.

Men hvilken politisk sympati møder udviklingslandene? Da der i foråret var en høring i fjernsynet om u-landene, prøvede jeg at rejse et enkelt politisk synspunkt, men blev mødt venligt, men afvisende af udenrigsministeren og afvisende, men måske ikke helt så venligt, af ordstyreren. Det var noget, der ikke kom sagen ved. At hjælpe udviklingslandene måtte efter dansk autori-